

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS KANCLERIO ROBERTO KLOVO PRAŠYMO IŠAIŠKINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIO TEISMO 2009 M. BIRŽELIO 22 D. NUTARIMĄ

2010 m. gruodžio 22 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus, Tomos Birmontienės, Prano Kuonio, Kęstučio Lapinsko, Zenono Namavičiaus, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Romualdo Kęstučio Urbaičio, sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos kanclerio Roberto Klovo prašymą „išaiškinti 2009 m. birželio 22 d. Konstitucinio Teismo nutarimą ta apimtimi, kiek Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (2001 m. balandžio 10 d. redakcija) 11 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nėra nustatyti išimtiniais laikytini miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejai arba (ir) kriterijai, pagal kuriuos tokie atvejai būtų nustatomi, prieštarauja Konstitucijos 23, 54 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui, o būtent – ar įsigaliojus minimam Konstitucinio Teismo nutarimui gali būti pradėtos, vykdomos ir/ar baigiamos teritorijų planavimo dokumentų procedūros (išduodamos planavimo sąlygos, tvirtinamos koncepcijos, vykdomi derinimai ir kt.), susijusios su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu. Taip pat ar gali būti pradėti, vykdomi ir/ar baigiami bet kokie kiti veiksmai/procesai/procedūros, susiję su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu“.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Konstitucinis Teismas 2009 m. birželio 22 d. konstitucinės justicijos byloje Nr. 16/07-17/07-20/08 priėmė nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (2004 m.

sausio 15 d. redakcija) 22 straipsnio 6 dalies (2006 m. birželio 8 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 635 „Dėl Detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo ir sutarties sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo ir sutarties sudarymo tvarkos aprašo 7.2 punkto (2007 m. sausio 15 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo nuostatomis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimo Nr. 641 „Dėl Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos patvirtinimo“ 1 punktu patvirtintos Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos 7.4 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis“ (Žin., 2009, Nr. 75-3074; toliau – ir Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimas).

2. Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimu *inter alia* pripažinta, kad:

– Miškų įstatymo (2001 m. balandžio 10 d. redakcija) 11 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nėra nustatyti išimtiniais laikytini miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejai arba (ir) kriterijai, pagal kuriuos tokie atvejai būtų nustatomi, prieštarauja Konstitucijos 23, 54 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui;

– Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimo Nr. 641 „Dėl Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos patvirtinimo“ 1 punktu patvirtintos Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis tvarkos 7.4 punktas (2002 m. gegužės 9 d. redakcija) prieštaravo Konstitucijos 23, 54 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui;

– Teritorijų planavimo įstatymo (2004 m. sausio 15 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) 22 straipsnio 6 dalis (2006 m. birželio 8 d. redakcija) tiek, kiek joje nėra nustatyta, kad detalieji planai, keičiantys pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį iš miškų ūkio į kitos paskirties žemę statinių statybai, rengiami, jei toks keitimas numatytas savivaldybės ar jos dalies bendruosiuose, taip pat specialiuosiuose planuose, neprieštaruja Konstitucijai;

– Vyriausybės 2004 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 635 „Dėl Detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo ir sutarties sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo ir sutarties sudarymo tvarkos aprašo 7.2 punktas (2007 m. sausio 15 d. redakcija) tiek, kiek jame nėra nustatyta, kad detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisės ir pareigos gali būti perduodamos ir sutartis sudaroma, pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis iš miškų ūkio į kitos paskirties žemę statinių statybai gali būti keičiama, kai toks keitimas yra numatytas savivaldybės ar jos dalies bendruosiuose, taip pat specialiuosiuose planuose, neprieštaruja Konstitucijai, Teritorijų planavimo įstatymo (2004 m. sausio 15 d. redakcija su vėlesniais pakeitimais ir papildymais)

24 straipsnio 4 dalies (2006 m. birželio 8 d. redakcija) nuostatai „Detalieji planai negali būti rengiami, jeigu planavimo tikslai prieštarauja įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams“.

3. Pareiškėjas – Aplinkos ministerijos kancleris R. Klovas prašo „išaiškinti 2009 m. birželio 22 d. Konstitucinio Teismo nutarimą ta apimtimi, kiek Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (2001 m. balandžio 10 d. redakcija) 11 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nėra nustatyti išimtiniais laikytini miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejai arba (ir) kriterijai, pagal kuriuos tokie atvejai būtų nustatomi, prieštarauja Konstitucijos 23, 54 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui, o būtent – ar įsigaliojus minimam Konstitucinio Teismo nutarimui gali būti pradėtos, vykdomos ir/ar baigiamos teritorijų planavimo dokumentų procedūros (išduodamos planavimo sąlygos, tvirtinamos koncepcijos, vykdomi derinimai ir kt.), susijusios su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu. Taip pat ar gali būti pradėti, vykdomi ir/ar baigiami bet kokie kiti veiksmai/procesai/procedūros, susiję su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu“.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

I

1. Konstitucinio Teismo įstatyme yra įtvirtinti Konstitucinio Teismo įgaliojimai oficialiai aiškinti savo nutarimus (61 straipsnis). Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, kad jis turi įgaliojimus aiškinti ir kitus savo baigiamuosius aktus.

2. Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Konstitucinis Teismas savo nutarimą oficialiai aiškina pagal dalyvavusių byloje asmenų, kitų institucijų ar asmenų, kuriems jis išsiųstas, prašymą, taip pat savo iniciatyva.

3. Prašymą išaiškinti Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimą pateikė Aplinkos ministerijos kancleris R. Klovas. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 1 dalį Konstitucinis Teismas gali oficialiai aiškinti savo nutarimą pagal dalyvavusių byloje asmenų, kitų institucijų ar asmenų, kuriems jis išsiųstas, prašymą, taip pat savo iniciatyva.

R. Klovas, ėjęs Aplinkos ministerijos Teisės ir personalo departamento direktoriaus pareigas, buvo suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovas konstitucinės justicijos byloje, kurioje buvo priimtas Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimas (R. Klovui nutarimas išsiųstas Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. raštu Nr. 14B-464(2.4.)). Kadangi pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 31 straipsnio 1 dalį suinteresuoto asmens – Vyriausybės atstovas yra dalyvaujantis byloje asmuo, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 1 dalį jis turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti šį Konstitucinio Teismo nutarimą.

4. Konstitucinis Teismas savo aktuose ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucinio Teismo nutarimų, kitų baigiamųjų aktų aiškinimo instituto paskirtis – plačiau, išsamiau atskleisti atitinkamų Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto nuostatų turinį, prasmę, jeigu to reikia, kad būtų užtikrintas deramas to Konstitucinio Teismo nutarimo, kito baigiamojo akto vykdymas, kad tuo Konstitucinio Teismo nutarimu, kitu baigiamuoju aktu būtų vadovaujama.

II

1. Pareiškėjas – Aplinkos ministerijos kancleris R. Klovas prašo „išaiškinti 2009 m. birželio 22 d. Konstitucinio Teismo nutarimą ta apimtimi, kiek Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (2001 m. balandžio 10 d. redakcija) 11 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nėra nustatyti išimtiniais laikytini miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejai arba (ir) kriterijai, pagal kuriuos tokie atvejai būtų nustatomi, prieštarauja Konstitucijos 23, 54 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui, o būtent – ar įsigaliojus minimam Konstitucinio Teismo nutarimui gali būti pradėtos, vykdomos ir/ar baigiamos teritorijų planavimo dokumentų procedūros (išduodamos planavimo sąlygos, tvirtinamos koncepcijos, vykdomi derinimai ir kt.), susijusios su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu. Taip pat ar gali būti pradėti, vykdomi ir/ar baigiami bet kokie kiti veiksmai/procesai/procedūros, susiję su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu“.

2. Prašyme *inter alia* nurodoma: „Šiuo metu Aplinkos ministerija iš savivaldos institucijų bei privačių asmenų gauna daug prašymų paaiškinti Konstitucinio Teismo nutarimą ta apimtimi, kiek Konstitucinis Teismas pripažino prieštaraujančia Konstitucijai Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalį. Pareiškėjų teigimu, Konstitucinio Teismo išvada, jog Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalis prieštarauja Konstitucijai ta apimtimi, kiek joje nėra nustatyti išimtiniais laikytini miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejai arba (ir) kriterijai, pagal kuriuos tokie atvejai būtų nustatomi, nereiškia, jog miško žemė iš viso negali būti paverčiama kitomis naudmenomis. Pasak pareiškėjų, tai reiškia, jog po Konstitucinio Teismo nutarimo įsigaliojimo gali būti vykdomos teritorijų planavimo dokumentų, kuriais siekiama paversti miško žemę kitomis naudmenomis ar pakeisti miškų ūkio paskirties žemę į kitos paskirties, rengimo procedūros, t. y. išduodamos planavimo sąlygos, tvirtinamos detaliojo plano koncepcijos, derinami teritorijų planavimo dokumentai ir kt., tačiau pats dokumentas negali būti tvirtinamas kol nebus priimtas Miškų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Kitaip tariant, pareiškėjai mano, jog Konstitucinio Teismo nutarimas neužkerta kelio vykdyti planavimo procedūrą, kuriomis siekiama pakeisti miško žemę kitomis naudmenomis ar paskirtį iš miškų ūkio į kitą, tačiau parengti tokie dokumentai galės būti tvirtinami tik tuomet, kai įsigalios Miškų įstatymo pakeitimai, numatantys miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis atvejus.“

3. Taigi pareiškėjo – Aplinkos ministerijos kanclerio R. Klovo prašymas traktuotinas kaip prašymas išaiškinti, kaip įsigaliojus Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimui turi būti taikomi teisės aktai, kuriais reguliuojamos su pagrindinės miško žemės naudojimo paskirties ar miško naudmenų keitimu (planavimo sąlygų išdavimu, koncepcijos tvirtinimu, derinimų vykdymu ir kt.) susijusios procedūros. Toks prašymas iš esmės reiškia, kad prašoma išaiškinti ne Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimo nuostatas, o teisės aktų taikymo klausimus.

4. Konstitucinis Teismas pagal Konstituciją nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų; tokius klausimus sprendžia institucija, turinti įgaliojimus taikyti teisės aktus; jei įstatymuose yra neaiškumų, dviprasmybių, spragų, tai pašalinti yra įstatymų leidėjo pareiga (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 23 d., 2006 m. lapkričio 13 d., 2006 m. lapkričio 20 d., 2007 m. birželio 27 d., 2010 m. lapkričio 16 d. sprendimai). Prašymai išaiškinti, kaip turi būti taikomos įstatymo (ar kito teisės akto) nuostatos, yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugsėjo 23 d., 2006 m. lapkričio 20 d., 2010 m. lapkričio 16 d. sprendimai).

5. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus Konstitucinis Teismas pagal Aplinkos ministerijos kanclerio R. Klovo prašymą Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimo neaiškina.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 102 straipsniu, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 1, 61 straipsniais, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos kanclerio Roberto Klovo prašymą aiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2009 m. birželio 22 d. nutarimą.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Sprendimas skelbiamas Lietuvos Respublikos vardu.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Armanas Abramavičius

Toma Birmontienė

Pranas Kuconis

Kęstutis Lapinskas

Zenonas Namavičius

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Romualdas Kęstutis Urbaitis